

ЖИТТЯ **ЯК ЖИВЕ НАЙБІДНІША З ОБ'ЄДНАНИХ ГРОМАД РІВНЕНЩИНИ**

◆ ПО ФАКТУ

Локницька об'єднана територіальна громада утворилася в 2016 році з чотирьох сільрад Зарічненського району: Кутинської, Кухченської, Нобельської та Локницької. 14 сіл із чи не найгіршими в області фінансовими показниками та населенням 5100 осіб. Відразу після об'єднання районна рада передала новоствореній громаді заклади освіти, культури, охорони здоров'я та бібліотеки.

Між необ'єднаними сільрадами та ОТГ – прірва

Насамперед, хочу розвіяти один з міфів, нібито після об'єднання працівники сільрад втрачають роботу. У нас роботу не втратив ніхто. Колишні голови стали старостами у трьох старостинських округах – у Кухче, Ноблі та Кутині. В нашому штаті – 13 осіб, хоча у штатному розписі – 23. Тобто є навіть вакансії. Але ми поки не квапимось їх заповнювати. За рахунок цього можемо платити певні надбавки, преміювання працівникам. Звичайно, все залежить від того, наскільки фінансово потужна громада.

Дехто помилково вважає, що після об'єднання автоматично з'являться різні привілеї, села відразу стануть заможними. Неправда. Щоб так сталося, має бути ти-

на вторинку (ми передаємо ці кошти в район для ЦРЛ). Однак залишків на первинну медицину нам вистачило цілком. Ми виплатили усі зарплати.

Ще у нас є додаткова дотація на утримання шкіл. Тобто на технічний персонал і оплату комунальних послуг. Це - електроенергія і паливо. Її не вистачає. І ми дофінансовуємо з місцевого бюджету.

Власні доходи значно зросли за рахунок податку з доходів фізичних осіб (ПДФО). У сільських радах цієї статті доходів нема. ОТГ отримує 60 відсотків, як і район. Минулого року надійшло більше двох мільйонів ПДФО при запланованому 1 млн 800 тис. грн, у цьому році запланували 2 млн 242 тисячі, а вже надійшло 1 млн 600. Це основний дохід. Серед інших – орендна плата. Ми отримали 61 тисячу акцизного податку, податок на майно склав 316

вень. Багато це чи мало? А зайдіть у будь-який ФАП району і спитайте, коли вони востаннє бачили хоч банку фарби від держави. У цьому році ремонтуємо четвертий ФАП – в селі Храпин.

Ми також закупили спецтехніку для нашого комунального підприємства, тож взимку вже не просимо, аби хтось нам прочистив дороги. Ми це можемо робити самі.

В громаді зараз прокинулася неабияка громадська активність. Люди бачать, як все у нас почало рухатися й змінюватися, тому самі долучилися до оновлення парканів та автобусних зупинок по селах.

Директори шкіл стали менеджерами

Коли ми отримали школи в січні 2017 року, нам передали й їх супутні проблеми. Багато хто нарікав, мовляв, якщо вже утворилася громада, проблеми мусять вирішитися автоматично. Однак, попри усі труднощі, ми змогли справитися з негараздами. Особливо важко було опалювати. Однак ми вийшли із цієї ситуації. Аналізуючи попередні помилки, тепер були готові до опалю-

Раніше було дві амбулаторій і 8 ФАПів. Тепер три амбулаторії, а один з ФАПів реорганізували. Зрозуміло, що в цій галузі ще далеко не все ідеально. Будь-яка реформа – це ломка. Треба міняти застарілі погляди на працю, призвичаїтись до вимог часу. Минули ті дні, коли можна мати ставку і отримувати гроші, нічого не роблячи.

да. Щоб так сталося, має бути титанічна праця апарату та всієї громади. З'явилися повноваження – відповідальності побільшало в рази. З'явилися фінанси – треба вже думати, як по-господарськи їх використати, де зекономити, де заробити. Голова і його команда не можуть сидіти, склавши руки. Голова – менеджер, він повинен залучати кошти, повинен писати проекти, шукати шляхи розвитку села. Це важка, але цікава робота. Перш ніж люди навчатися жити по-новому, навчатися працювати, полюблять працювати, перестануть мріяти, що прийде якийсь дядько з району, області, з Києва і вирішить їхні проблеми, поки усвідомлять, що їхній добробут лише у їхніх руках, мине чимало часу. Неправда, що проблем не буде. Будуть. Але ви самі визначатимете, яка у вас має бути мережа освітніх закладів, охорони здоров'я тощо. І ви будете визначати, як і кому спрямовувати кошти. Будете господарем на своїй території.

Бюджет збільшився в рази

Ми маємо базову дотацію, якої сільські ради не мають. Вона складає 4 мільйони 392 гривні. Освітня субвенція – 14 мільйонів 870 тисяч гривень, медична – 3 мільйони 709 тисяч. Але з цієї суми частина йде

датку, податок на майно склав 316 тисяч, єдиний податок – 546 тисяч. Всього власних надходжень за минулий рік ми зібрали чотири мільйони, хоча планували три мільйони, та увійшли у 2018 рік із залишками на рахунках. Мало чи багато це для такої громади? Я вважаю, що для початку цього достатньо. Це хороший фінансовий ресурс. Були б ми не об'єднаною сільською радою, ніколи б не одержали таких коштів. Відверто скажу, такі гроші нам і не снилися.

Найбільший бонус для ОТГ – це інфраструктурна субвенція. Вона цільова і надається державою на реконструкцію, капітальний ремонт або будівництво соціально важливих об'єктів громади з розрахунку на кількість населення та площі новоствореної ОТГ. Ми отримали 4 млн 244 тисячі гривень та реалізували вісім проектів. Повернули близько сорока тисяч невикористаних коштів державі. Ми перекрили дах у Кутинській школі, який протікав 20 років, а поточні ремонти ситуацію аж ніяк не рятували. Замінили систему опалення у Локницькій школі. Діти мерзли, а цієї зими вони ходили в футболках і в змінному взутті. Заасфальтували триста метрів дороги в селі Радове, там же зробили 250 метрів білощебеневої дороги, відремонтували три ФАПи у Ноблі, Задовжі та Радові. Вклали у ці заклади понад 700 тисяч гри-

вального сезону. Відмовилися від вугілля, і це нам дало економію у майже 500 тисяч гривень. Не було й проблем із заробітною платою педагогів.

У нас немає відділу освіти. Створили комунальні освітні заклади і відразу наділили їх повноваженнями. Вони є самі розпорядниками бюджетних коштів. При відділі освіти вони не мали стільки фінансових надходжень та самоостійності, скільки мають тепер. Директори шкіл вимушені ставати менеджерами, вивчати бюджет, вчитися, як працювати з грошми, як правильно і по-господарськи ними розпоряджатись, реєструватись у Prozorro, робити закупівлі тощо. Раніше це робив районний відділ освіти, а тепер вони відстежують свої кошти, тому дуже активні на сесіях.

Не закрили жодного медичного центру

У нас є центр первинної медико-санітарної допомоги. Він уже отримав ліцензію. До кінця року повинні укласти договір з Національною службою здоров'я.

Ми не закрили жодного з медичних закладів, адже свідомі, що в кожному нашому селі повинен бути принаймні ФАП. Медичну систему у нас очолює головний лікар. Усього на 5 тис. населення є три лікарі. Вважаю, цього цілком достатньо.

Ставка громади – на зелений туризм

Вважаю, що потужний поштовх громаді може дати зелений туризм. У нас надзвичайно красива природа, а Нобельські озера – перлина Зарічненського району та й області. Біля Нобельського озера можна було б створити повноцінну базу відпочинку. Сюди їхали б, як на Шацькі озера. Що нам заважає втілити в життя цей задум? У нас, в прямому сенсі цього слова, купа каменів спотикань. Основне – дорога. Спочатку потрібно ремонтувати дорогу, бо бруківкою трястися у таку далечинь мало хто хоче.

Працюємо над залученням інвесторів і маємо перші успіхи: за рік до скарбниці надійшло 1 млн грн від інвесторів, що працюють на нашій землі. Маємо деякі плани й на розвиток переробної галузі, зокрема, приватних пилорам.

Невдоволені завжди будуть

Зрозуміло, що попри усі наші старання, завжди будуть невдоволені. Мовляв, досягнень мало і їх не видно. У мене лише одна відповідь. Залишилися б ми сільськими радами – не було б і того, що ми вже встигли зробити.

**Петро Харковець,
голова Локницької ОТГ**